

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 136

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 1 aprilie 1999

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 11 din 9 februarie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă.....	1-2	Decizia nr. 25 din 23 februarie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal.....	9-10
Decizia nr. 16 din 9 februarie 1999 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 pct. 2 lit. a), ale art. 361 lit. c) și ale art. 385 ¹ lit. c) din Codul de procedură penală.....	3-5	Decizia nr. 26 din 23 februarie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 239 alin. 1 din Codul penal.....	11-12
Decizia nr. 23 din 11 februarie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală.....	6-7	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
Decizia nr. 24 din 23 februarie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 257 din Codul de procedură penală.....	7-9	374. — Decizie a directorului general al Direcției Generale a Vămilelor pentru aprobarea Normelor tehnice de lucru privind circulația sacilor și trimiterilor poștale externe între birourile vamale	13-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 11 din 9 februarie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Gabriela Dragomirescu — magistrat-asistent

ridicată de Kessler Walter în Dosarul nr. 485/1998 al Tribunalului Sibiu.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 15 decembrie 1998, în prezența avocatei Eugenia Florescu pentru Kessler Walter, a reprezentantului Ministerului Public și în lipsa lui Damian Ilie, Bota Nicolae și a Societății Comerciale „Reisenbüro Kessler” — S.R.L., legal citați, fiind desemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru 21 ianuarie 1999 și apoi pentru 26 ianuarie

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 10 martie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 485/1998, Tribunalul Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă, ridicată de Kessler Walter. În motivarea excepției se arată că textul criticat încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21 referitoare la accesul la justiție și ale art. 128 privind folosirea căilor de atac, prin aceea că soluționarea conflictului de competență prevăzut de acest articol are loc fără citarea părților, iar termenul pentru exercitarea căii de atac împotriva regulatorului de competență curge de la pronunțarea hotărârii. Se susține că necitarea părților în proces, judecarea procesului în camera de consiliu și nepronunțarea hotărârii în ședință publică echivalează cu o veritabilă interdicție a accesului la actul de justiție, iar exercitarea recursului în termen de 5 zile de la pronunțare devine iluzorie. Prin notele scrise depuse la dosar se susține, de asemenea, că textul criticat încalcă și prevederile constituționale ale art. 24 privind dreptul la apărare, întrucât necitarea părților în proces înlătură exercitarea efectivă a dreptului la apărare al părților, precum și prevederile art. 126 referitoare la publicitatea dezbaterilor, deoarece judecata în camera de consiliu, fără citarea părților și fără ca hotărârea să fie pronunțată în ședință publică, ar contraveni flagrant acestui principiu. Se mai arată că dispoziția instituită de art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă este în contradicție și cu art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care, printre altele, prevede că hotărârea trebuie pronunțată în mod public, accesul în sala de ședință putând fi interzis presei și publicului numai dacă publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției și dacă tribunalul apreciază această măsură ca fiind strict necesară.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată consideră excepția de neconstituționalitate ridicată ca fiind neîntemeiată.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece hotărârea pronunțată de instanța de judecată în temeiul art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă nu rezolvă fondul litigiului. Instanța se pronunță doar asupra competenței de judecare a cauzei, iar părțile dispun de posibilitatea de a ataca prin recurs hotărârea respectivă.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Kessler Walter în Dosarul nr. 485/1998 al Tribunalului Sibiu și constată că dispoziția art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă, conform căreia termenul pentru exercitarea dreptului de recurs curge de la *pronunțarea* hotărârii care conține regulatorul de competență, este neconstituțională.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședință publică din data de 9 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

LUCIAN MIHAI

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților și concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă care prevede: „*Instanța competentă să judece conflictul va hotărî în camera de consiliu, fără citarea părților, cu drept de recurs în termen de 5 zile de la pronunțare.*”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că această dispoziție legală încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (2) privind accesul la justiție, ale art. 24 referitor la dreptul la apărare, ale art. 126 care prevede caracterul public al dezbaterilor și ale art. 128 care reglementează folosirea căilor de atac, precum și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care stabilesc dreptul la un proces echitabil.

Examinând cauza, Curtea Constituțională constată că excepția de neconstituționalitate este întemeiată și că art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă este neconstituțional în partea care prevede că termenul pentru exercitarea dreptului de recurs curge de la *pronunțarea* hotărârii care conține regulatorul de competență. Conform articolului criticat, instanța competentă să judece conflictul de competență hotărăște în camera de consiliu, fără citarea părților. Necitarea părților pentru judecarea conflictului de competență le privează de posibilitatea de a cunoaște soluția și data pronunțării ei, astfel încât reglementarea folosirii dreptului de recurs într-un termen ce curge de la pronunțarea hotărârii determină, cel mai adesea, imposibilitatea exercitării dreptului. Se înlătură în felul acesta posibilitatea exercitării efective a dreptului constituțional la apărare reglementat de art. 24, și anume prin folosirea căii de atac, conform dreptului prevăzut la art. 128 din Constituție.

În condițiile existenței celor două excepții de la dreptul comun prevăzute la art. 22 alin. 5 din Codul de procedură civilă — și anume, necitarea părților și curgerea termenului de recurs de la pronunțarea hotărârii —, exercitarea reală a dreptului de recurs și, prin aceasta, a dreptului la apărare se poate realiza numai prin aplicarea regulii generale stabilite de art. 301 din același cod, potrivit căreia termenul de recurs curge de la data comunicării hotărârii care este atacată.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 16

din 9 februarie 1999

privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 pct. 2 lit. a), ale art. 361 lit. c) și ale art. 385¹ lit. c) din Codul de procedură penală

Lucian Mihai — președinte
 Costică Bulai — judecător
 Constantin Doldur — judecător
 Kozsokár Gábor — judecător
 Ioan Muraru — judecător
 Nicolae Popa — judecător
 Lucian Stângu — judecător
 Romul Petru Vonica — judecător
 Florin Bucur Vasilescu — judecător
 Ion Bonini — procuror
 Claudia Miu — magistrat-asistent șef

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 pct. 2 lit. a), ale art. 361 lit. c) și ale art. 385 lit. c) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Mariana Stoian și de Rodica-Maria Stănescu în Dosarul nr. 2.048/1997 al Curții Supreme de Justiție — Secția penală.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 21 ianuarie 1999, în prezența avocaților Ilie-lordănescu Ion și Andrei Dumitru, reprezentanți ai autoarei excepției Mariana Stoian, și în lipsa celeilalte autoare a excepției, Rodica-Maria Stănescu. Dezbaterile au fost consemnate în încheierea din acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26 ianuarie 1999, apoi pentru data de 4 februarie 1999 și, respectiv, pentru data de 9 februarie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 8 mai 1998 a Curții Supreme de Justiție — Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 2.048/1997 al acestei instanțe, Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 pct. 2 lit. a), ale art. 361 lit. c) și ale art. 385 lit. c) din Codul de procedură penală, excepție ridicată în cadrul unui proces penal de Mariana Stoian, fost judecător, și de Rodica-Maria Stănescu, fost avocat. Obiectul cauzei îl constituie recursurile declarate de inculpate și de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București împotriva Deciziei penale nr. 1 din 9 aprilie 1997 a Curții de Apel București, Secția I penală, prin care inculpatele au fost condamnate pentru săvârșirea unor infracțiuni în legătură cu exercitarea profesiei lor. Curtea de Apel București a judecat procesul penal în primă instanță.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că decizia menționată a Curții de Apel București, potrivit prevederilor art. 29 pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, nu poate fi atacată cu apel, ci numai cu recurs, „în timp ce, pentru alte persoane, în cazul comiterii aceluiași infracțiuni, reținute în sarcina lor, aceste căi de atac nu este exclusă“. Codul de procedură penală, se susține în continuare, așa cum a fost modificat prin Legea nr. 45/1993, instituie unele derogări de la regulile potrivit cărora sentințele prin care cauza a fost soluționată în fond la prima instanță sunt supuse numai recursului, nu

social al unor infracțiuni, prevăzute la art. 279 alin. 2 din Codul de procedură penală; „gradul de pregătire profesională și competența judecătorilor ce funcționează în cadrul instanțelor care au soluționat cauza în primă instanță“, situație ce se reflectă în art. 361 lit. c) și în art. 385¹ lit. c) din Codul de procedură penală. Se mai susține că, pe lângă aceste derogări, apare și „un alt criteriu legal de determinare a competenței, și anume după calitatea pe care a avut-o făptuitorul, dar nici acesta nu poate încălca egalitatea în drepturi a cetățenilor și nici accesul liber la justiție, drepturi prevăzute la art. 16 și 21 din Constituție. Accesul liber la justiție, arată autoarele excepției, este în deplină concordanță cu prevederile art. 128 din Constituție, potrivit cărora „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*“. Este neconstituțional, în opinia aceluiași autoare, și „criteriul legal“ referitor la „competența personală“, care încălcă egalitatea în drepturi a cetățenilor prevăzută la art. 16 și 21, raportate la dispozițiile art. 125 și 128 din Constituție. Principiul unicității și egalității justiției pentru toți, consacrat în „dispozițiile“ art. 125 în strânsă legătură cu art. 16 din Constituție, este în concordanță cu prevederile art. 6 și 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată prin Legea nr. 30/1994.

Tot în motivarea excepției este invocată practica jurisdicțională a Curții Constituționale, care ar putea fi interpretată în sensul că „se respinge ideea unei discriminări în ce privește folosirea căilor de atac, deoarece și prin asemenea restricții se poate ajunge la încălcarea principiului egalității cetățenilor în fața legii și la o discriminare în privința accesului acestora la folosirea drepturilor lor legitime“.

Dispozițiile legale atacate contravin și prevederilor unor documente juridice internaționale, cum este convenția menționată anterior, referitoare la posibilitatea unor restrângeri, prin legea națională, a drepturilor și libertăților universale, însă asemenea restricții trebuie să fie compatibile cu cerințele unei societăți democratice. Prin art. 49 din Constituție este reglementată posibilitatea restrângerii exercițiului unor drepturi, însă numai atunci când se impune pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav. Or, afirmă autoarele excepției, „în reglementările menționate nu se regăsește posibilitatea restrângerii dreptului de acces la justiție“.

Potrivit art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, instanța de judecată și-a exprimat opinia în sensul că excepția este întemeiată, fiindcă reglementarea accesului parțial la justiție nu respectă principiul potrivit căruia „justiția este unică și egală pentru toți“, trebuind să se respingă orice oricărui privilegiu și discriminări, astfel încât cetățenii să poată beneficia de aceleași căi de atac și de aceeași procedură în cauze similare. Astfel, este greu de susținut, potrivit opiniei instanței, că legea asigură „egalitatea și accesul la justiție“ pentru toți, întrucât unele persoane

aceștia este exclusă de la posibilitatea folosirii aceluiași căi de atac împotriva hotărârilor pronunțate de instanța de fond, pe care le au toți ceilalți". În sprijinul opiniei sale instanța de judecată invocă Decizia nr. 60/1993 a Curții Constituționale, care „respinge ideea unei discriminări în folosirea căilor de atac, aducându-se atingere dispozițiilor art. 16 din Constituție". În final, se conchide că „se impune o analiză a conținutului legii sub aspectul principiilor și libertăților invocate, pentru a se vedea dacă modul de organizare a competenței instanțelor de judecată după calitatea inculpatului este compatibil sau nu cu principiile unei societăți democratice și cu cele constituționale referitoare la egalitatea cetățenilor, la tratarea lor nediscriminatorie în fața legii“.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate puncte de vedere președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că susținerile autoarelor excepțiilor nu sunt întemeiate pentru următoarele motive:

1. Cu privire la critica adusă prevederilor art. 29 pct. 2 lit. a), ale art. 361 lit. c) și ale art. 385¹ lit. c) din Codul de procedură penală, în sensul că se derogă de la regula că justiția se înfăptuiește în trei grade de jurisdicție, stabilind că hotărârile penale pot fi atacate numai cu recurs atunci când ele sunt pronunțate în primă instanță de curțile de apel și de Curtea Militară de Apel, încalcându-se dispozițiile art. 16 din Constituție, se susține că această critică nu este fondată. În sprijinul susținerii sale, apreciază că autoarele excepției au dat o interpretare eronată principiului egalității consacrat în art. 16 din Constituție, interpretare care este în vădită contradicție cu modul în care a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa.

2. Referitor la susținerea potrivit căreia dispozițiile legale atacate ar contraveni prevederilor art. 21, 125 și 128 din Constituție, se invocă practica jurisdicțională a Curții Constituționale, care a statuat în mod constant că accesul liber la justiție nu presupune că în toate cazurile trebuie să fie asigurat accesul la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac prevăzute de lege, întrucât competența de judecată și procedura sunt stabilite de legiuitor, care poate prevedea reguli deosebite, asigurând părților posibilitatea de a ajunge în fața instanțelor judecătorești.

3. Dispozițiile legale atacate îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și sunt, așadar, compatibile cu prevederile acesteia.

4. Critica vizând neconstituționalitatea aceluiași prevederi legale, întrucât ele se bazează pe ideea excluderii pentru anumite categorii de cetățeni a căii de atac a apelului, ținându-se seama de calitatea lor în procesele penale, este inexactă. Și aceasta întrucât textele de lege menționate privesc, în parte, infracțiuni săvârșite de anumite categorii de persoane, iar, în rest, se referă la anumite categorii de infracțiuni.

5. În legislația tuturor statelor este concretizată necesitatea stabilirii de competențe speciale în raport cu calitatea unor categorii de persoane; argumentul determinant în această privință îl constituie dispozițiile constituționale care stabilesc competențe speciale pentru anumite categorii de demnitari.

6. „Neprevăderea căii de atac a apelului în cazul sentințelor pronunțate, în primă instanță, de Curtea de apel și de Curtea Militară de Apel, în cazul în care instanța de

nu sunt garantate drepturile procesuale prevăzute pentru cazurile în care există posibilitatea exercitării, în afară de recurs, și a apelului.“

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, susținerile apărătorilor, concluziile procurorului și dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Prin Încheierea din 8 mai 1998 a Curții Supreme de Justiție — Secția penală Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 pct. 2 lit. a), ale art. 361 lit. c) și ale art. 385 lit. c) din Codul de procedură penală. Atât din cuprinsul cererii pentru motivarea excepției de neconstituționalitate, cât și din cuprinsul citativului încheierii de sesizare, se constată că a fost atacată dispoziția legală cuprinsă în art. 385¹ lit. c) din Codul de procedură penală, potrivit căreia sentințele pronunțate de curțile de apel și de Curtea Militară de Apel București pot fi atacate numai cu recurs, care se judecă de Curtea Supremă de Justiție.

Deși instanța de judecată a luat în discuție această normă legală, totuși, săvârșind o eroare materială, prin dispoziitivul încheierii a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 385 lit. c) din Codul de procedură penală, care reglementează limitele rejudecării. Prin urmare, Curtea urmează să examineze constituționalitatea art. 385¹ lit. c) din Codul de procedură penală.

Dispozițiile legale atacate care fac obiectul controlului de constituționalitate au următorul cuprins:

— „Art. 29 — Curtea Supremă de Justiție:

.....
2. ca instanță de recurs, judecă:

a) recursurile împotriva hotărârilor penale pronunțate, în primă instanță, de curțile de apel și de Curtea Militară de Apel;“
— „Art. 361 — Sentințele pot fi atacate cu apel. Nu pot fi atacate cu apel:

.....
c) sentințele pronunțate de curțile de apel și Curtea Militară de Apel;“

— „Art. 385¹ — Pot fi atacate cu recurs:

.....
c) sentințele pronunțate de curțile de apel și Curtea Militară de Apel;“

Autoarele excepției, și anume Mariana Stoian și Maria-Rodica Stănescu, fost judecător și, respectiv, fost avocat, au fost judecate în primă instanță de Curtea de Apel București în temeiul dispozițiilor art. 28¹ pct. 1 lit. b) din Codul de procedură penală, conform cărora Curtea de apel este competentă să judece în primă instanță, între altele, infracțiunile săvârșite de judecătorii de la judecătoria și tribunale.

Coroborând dispozițiile legale procesuale penale, atacate pe calea excepției de neconstituționalitate, se reține că hotărârile pronunțate în primă instanță de curțile de apel pot fi atacate numai cu recurs, nu și cu apel.

Se pretinde că dispozițiile legale atacate sunt neconstituționale pentru că, prin îngădirea accesului unei categorii de justițiabili la calea de atac a apelului, se limitează liberul acces la justiție și se vizează principiul egalității

drepturi a cetățenilor, contravenind astfel prevederilor art. 16, 21, 125 și 128 din Constituție, precum și prevederilor art. 6 și 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În activitatea sa jurisdicțională anterioară Curtea Constituțională a examinat dacă liberul acces la justiție este compatibil cu instituirea unor proceduri speciale pentru situații deosebite sau dacă el implică existența unor proceduri unice chiar și pentru situații deosebite, inclusiv în ceea ce privește exercitarea căilor de atac. De asemenea, Curtea a analizat în ce condiții existența unor particularități procedurale, în special referitoare la exercitarea căilor de atac, este în concordanță cu principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prevăzut la art. 16 alin. (1) din Constituție.

Prin Decizia Plenului nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Curtea a statuat că liberul acces la justiție presupune și accesul la mijloacele procedurale prin care se înlăptuiește justiția. Instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești este de competență exclusivă a legiuitorului. Această soluție decurge din dispozițiile constituționale ale art. 125 alin. (3), potrivit cărora „*Competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege*“, precum și din cele ale art. 128, în conformitate cu care: „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*“.

În considerentele aceleiași decizii se reține că semnificația art. 21 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia accesul la justiție nu poate fi îngădit prin lege, este aceea că nici o categorie sau grup social nu se poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit. Însă legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, precum și modalități de exercitare a drepturilor procedurale, astfel încât accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac. În acest sens Curtea Constituțională s-a pronunțat și prin Decizia nr. 92 din 11 septembrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 20 noiembrie 1996.

În legătură cu argumentul că s-a încălcat principiul egalității cetățenilor în fața legilor și a autorităților publice, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea Constituțională a decis că nu este contrar acestui principiu „instituirea unor reguli speciale, inclusiv în ceea ce privește

căile de atac, atâta timp cât ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor“. Principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit. În acest sens s-a statuat prin deciziile nr. 70/1993, nr. 74/1994 și nr. 85/1994, în concordanță cu practica constituțională din alte țări, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, iar prin Decizia nr. 44/1996 Curtea Constituțională a statuat că nu constituie o discriminare, încălcându-se astfel un principiu constituțional, faptul că prin aplicarea unor prevederi legale anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate ca atare prin prisma propriilor lor interese subiective.

Curtea reține, de asemenea, că legiuitorul constituant sau cel ordinar, prin dispoziții constituționale ori prin dispoziții legale, a stabilit regimuri diferite în raport cu natura unor autorități și cu atribuțiile acestora. Acest tratament privește chiar exercitarea unei singure căi de atac (recursul). Este cazul sentințelor care privesc infracțiunile săvârșite de senatori, deputați, membrii Guvernului, judecătorii Curții Constituționale, consilierii de conturi, judecătorii, procurorii și controlorii financiari ai Curții de Conturi, președintele Consiliului Legislativ, mareșalii, amiralii și generalii, șefii cultelor religioase organizate potrivit legii și ceilalți membri ai Înalțului Cler care au cel puțin rangul de arhiereu sau echivalentul acestuia, judecătorii și magistrații-asistenți de la Curtea Supremă de Justiție, judecătorii de la curțile de apel și de la Curtea Militară de Apel și de procurorii de pe lângă aceste instanțe etc.

Cu privire la exercitarea căilor de atac și la concordanța legii procesuale românești cu art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră dreptul persoanei la un proces echitabil, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 73 din 4 iunie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 22 octombrie 1996, statuând că, în sensul practicii europene, conceptul de „proces echitabil“ nu implică în mod necesar „existența mai multor grade de jurisdicție, a unor căi de atac al hotărârilor judecătorești, inclusiv exercitarea acestor căi de atac de către toate părțile din proces“.

Întrucât nu au survenit elemente noi care să determine schimbarea practicii Curții, urmează ca excepția de neconstituționalitate să fie respinsă.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 2 alin. (3), al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 pct. 2 lit. a), ale art. 361 lit. c) și ale art. 385¹ lit. c) din Codul de procedură penală, ridicată de Mariana Stoian și de Rodica-Maria Stănescu în Dosarul nr. 2.048/1997 al Curții Supremă de Justiție — Secția penală.

Definitiv.

Pronunțată în ședința publică din data de 9 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent șef,

CLARA IUR

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 23

din 11 februarie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 305 alin. 2
din Codul de procedură penală

Lucian Mihai — președinte
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Ion Bonini — procuror
Florentina Geangu — magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală, ridicată de Bădilă Marian în Dosarul nr. 297/1998 al Curții Militare de Apel București.

La apelul nominal se constată lipsa părților: Bădilă Marian, Socol Marie Jean și Ministerul de Interne.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea excepției ca neîntemeiată, susținând că dispozițiile art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală nu contravin prevederilor art. 123 din Constituție. De asemenea, arată că, prin Decizia nr. 268/1997, rămasă definitivă prin Decizia nr. 709/1997, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală sunt constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 12 noiembrie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 297/1998, Curtea Militară de Apel București a sesizat Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală, ridicată de Bădilă Marian.

Prin excepție se susține, în esență, că art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală contravine art. 123 alin. (2) din Constituție, deoarece determină dependența desfășurării procesului penal de opinia președintelui completului de judecată.

Exprimându-și opinia în legătură cu excepția, Curtea Militară de Apel București a considerat că aceasta este neîntemeiată, având în vedere că „toți judecătorii care participă la soluționarea unei cauze își pot exprima independent și numai conform legii părerea, care poate și trebuie să fie consemnată în încheierea de ședință, act care este semnat numai de președintele completului de judecată“. Pe lângă acest aspect, se arată în continuare, dacă în „încheierea de ședință s-a făcut vreo mențiune greșită, situația se poate rezolva în temeiul art. 195 din Codul de procedură penală prin îndreptarea erorii materiale ori în căile de atac (apel și recurs) a dată cu fondul cauzei“.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că excepția

Codul de procedură penală este neîntemeiată, deoarece „principiul independenței judecătorilor asigură acestora o exprimare de opinie liberă în limitele legii și ca atare judecătorii nu au doar dreptul, ci și obligația de a-și exprima și motiva părerea lor, într-o opinie separată, dacă este cazul“. În continuare se precizează că, asupra conformității prevederilor art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală cu dispozițiile constituționale, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 268 din 18 iunie 1997, rămasă definitivă prin Decizia nr. 709 din 19 decembrie 1997.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului Ministerului Public, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Dispozițiile art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală au următorul cuprins: „*Încheierea se întocmește de greșier în 24 de ore de la terminarea ședinței și se semnează de președintele completului de judecată și de greșier.*“

Autorul excepției susține că acest text legal încalcă prevederile art. 123 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia: „*Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.*“

Examinând cauza, Curtea Constituțională constată că dispozițiile art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate. Astfel, prin Decizia nr. 269 din 18 iunie 1997, rămasă definitivă prin Decizia nr. 709 din 19 decembrie 1997, ambele publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 134 din 2 aprilie 1998, respingând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a statuat că încheierea de ședință nu face decât să consemneze fapte concrete, petrecute în ședința de judecată, care nu au în nici un fel caracterul unei judecăți propriu-zise care să necesite semnarea acesteia de către toți membrii completului. Totodată s-a reținut că susținerea potrivit căreia dispoziția legală atacată încalcă principiul independenței judecătorilor, consacrat de art. 123 alin. (2) din Constituție, nu poate fi reținută, deoarece, pe de o parte, acest principiu își găsește consacarea cu prilejul pronunțării hotărârii sau deciziei date de instanța de judecată, iar pe de altă parte, încheierea de ședință poate fi atacată pe căile legale o dată cu sentința sau decizia considerată nelegală sau netemeinică.

Motivele care au fundamentat decizia menționată subzistă și în cauza de față și, pe cale de consecință, excep-

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 305 alin. 2 din Codul de procedură penală, ridicată de Bădilă Marian în Dosarul nr. 297/1998 al Curții Militare de Apel București.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 11 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAIMagistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 24

din 23 februarie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. 257 din Codul de procedură penală

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Ion Bonini	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 257 din Codul de procedură penală, ridicată de Cloșcă Ilie în Dosarul nr. 5.656/1997 al Judecătoriei Giurgiu.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 21 ianuarie 1999, fiind consemnate în încheierea din acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26 ianuarie 1999 și apoi pentru 4 februarie 1999 și, respectiv, pentru 23 februarie 1999. Concluziile procurorului au fost de admitere a excepției de neconstituționalitate, în sensul constatării că prevederile art. 257 din Codul de procedură penală încalcă art. 24 din Constituție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 30 ianuarie 1998, pronunțată în Dosarul nr. 5.656/1997, Judecătoria Giurgiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 din Codul de procedură penală, ridicată de Cloșcă Ilie. În motivarea excepției se arată că aceste prevederi încalcă art. 24 din Constituție privind dreptul la apărare, deoarece procurorul are obligația de a-l asculta pe învinuit și de a-i prezenta materialul de urmărire penală, în vederea punerii în mișcare a acțiunii penale, ceea ce este necesar și pentru ca învinuitul să-și cunoască

cale se ajunge la trimiterea în judecată fără ca persoana în cauză „... să știe și fără să ia cunoștință de acuzațiile care i se aduc“.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate ridicate, instanța consideră că dreptul constituțional la apărare este garantat, dacă se are în vedere „întreg contextul art. 255–257 din Codul de procedură penală, învinuitul având condiții să-și asigure apărarea“.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că textul legal atacat este constituțional, pentru că art. 250 și următoarele din Codul de procedură penală asigură dreptul la apărare al învinuitului, inclusiv în faza urmăririi penale. Se arată astfel că „... prezentarea materialului de urmărire penală este obligatorie în cazul în care a fost pusă în mișcare acțiunea penală“, iar în caz contrar, doar dacă procurorul socotește necesar acest fapt, evitându-se dificultăți ce ar putea apărea în cazul în care învinuitul se sustrage de la cercetări. În același punct de vedere se recunoaște însă că „... pentru celelalte situații în care învinuitul poate fi chemat în fața organului judiciar, prezentarea materialului de urmărire penală trebuie să fie obligatorie în toate cazurile“. Se menționează, în final, că „... problema corelării acestui articol cu celelalte texte din Codul de procedură penală va fi avută în vedere cu ocazia elaborării proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală“.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul învinuitului de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Critica de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 257 din Codul de procedură penală, potrivit cărora: „*Procurorul primind dosarul, dacă socotește necesar, cheamă pe învinuit și îi prezintă materialul de urmărire penală potrivit dispozițiilor art. 250 și următoarele, care se aplică în mod corespunzător.*”

Autorul excepției susține că aceste dispoziții contravin art. 24 din Constituție, conform căruia „*Dreptul la apărare este garantat. În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.*”

Examinând cauza, Curtea Constituțională constată că textul criticat face parte din capitolul consacrat terminării urmăririi penale și are două subcapitole: unul dedicat urmăririi fără punerea în mișcare a acțiunii penale, iar celălalt dedicat urmăririi cu acțiunea penală pusă în mișcare.

Prevederile art. 257 sunt consecutive art. 255 și 256, în care se reglementează urmărirea fără punerea în mișcare a acțiunii penale, respectiv finalizarea cercetării penale de către organul de cercetare penală. Astfel, potrivit art. 255 din Codul de procedură penală, dacă nu a fost pusă în mișcare acțiunea penală și organul de cercetare penală constată că există învinuit și că sunt suficiente probe împotriva lui, procedează la o nouă ascultare, aducându-i la cunoștință învinuirea și întrebându-l dacă are noi mijloace de apărare.

În cazul în care învinuitul nu solicită probe noi sau dacă probele propuse nu sunt întemeiate, cercetarea se consideră terminată, dosarul urmând a fi înaintat, potrivit art. 256 din Codul de procedură penală, procurorului, cu un referat în care se consemnează rezultatul cercetării și propunerile ce se impun, precizându-se, dacă este cazul, să se procedeze la trimiterea în judecată. Organul care decide asupra propunerilor făcute este procurorul.

În conformitate cu art. 257 din Codul de procedură penală — criticat sub aspectul constituționalității în cauza de față — procurorul, primind dosarul, cheamă pe învinuit spre a-i prezenta materialul de urmărire penală, numai dacă socotește necesar, ceea ce presupune că trimiterea în judecată se poate efectua legal și fără înștiințarea învinuitului, considerându-se că aducerea la cunoștință a învinuirii de către organul de cercetare penală, în temeiul art. 255 din Codul de procedură penală, ar fi suficientă.

Rezultă că problema constituționalității art. 257 din Codul de procedură penală privește în fapt obligația, iar nu latitudinea, pentru procuror de a-l chema, și el, pe învinuit, chiar după ce organul de cercetare penală eventual a făcut-o, pentru a-i prezenta din nou materialul de urmărire penală, fiind evident că de această dată operațiunea respectivă nu se efectuează în scopul completării dosarului cu probe cerute de învinuit, ci pentru a i se aduce la cunoștință trimiterea sa în judecată prin intermediul rechizitoriului (art. 261 și 262 din Codul de procedură penală). Curtea Constituțională constată că dispozițiile art. 257 din Codul de procedură penală, în actuala redactare, contravin prevederilor art. 24 din Constituție, potrivit cărora dreptul la apărare este garantat în tot cursul procesului, părțile având dreptul să fie asistate de un avocat ales sau numit din

Într-adevăr liberul exercițiu al dreptului de apărare este condiționat de chemarea învinuitului spre a i se aduce la cunoștință materialul probator ce stătea la baza învinuirii sale. Desigur, organul de cercetare penală este obligat să procedeze la ascultarea sa (art. 255 din Codul de procedură penală), dar scopul acesteia este completarea dosarului cu eventuale noi probe cerute de către învinuit. Terminarea cercetării penale se concretizează într-un referat în care organul de cercetare are numai atribuția de a propune procurorului, dacă este cazul, emiterea rechizitoriului și sesizarea instanței de judecată. Răspunderea pentru luarea acestor măsuri revine exclusiv procurorului.

Or, dacă procurorul are numai latitudinea, iar nu și obligația chemării învinuitului, înseamnă că cel mai important moment al urmăririi penale — trimiterea în judecată — se poate realiza fără ca învinuitul să fie înștiințat de către procuror asupra învinuirii ce i se aduce. În aceste condiții învinuitul nu are posibilitatea să fie asistat de către un apărător și nici să dispună de timpul necesar pentru a-și pregăti apărarea, neavând cunoștință de soluția dată de procuror în urma examinării materialului primit de la organul de cercetare penală.

Curtea Constituțională constată că, așa după cum rezultă și din punctul de vedere al Guvernului, dispozițiile art. 6 din Codul de procedură penală prevăd că dreptul la apărare este garantat în tot cursul procesului penal. Dar, în raport cu dispozițiile art. 257 din Codul de procedură penală, criticat în cauza de față, s-ar putea considera că cerința textului cu caracter general al art. 6 este acoperită prin art. 255 din Codul de procedură penală și deci o nouă ascultare a învinuitului nu ar mai fi necesară înaintea procurorului, ceea ce, potrivit celor de mai sus, ar conduce la încălcarea dreptului constituțional la apărare al oricărei persoane trimise în judecată penală.

Pe de altă parte nu trebuie omis nici faptul că, până la rezoluția procurorului, după primirea dosarului de la organul de cercetare penală, învinuirea se află în stare de simplă propunere care se cere validată de către procuror; acesta are însă la dispoziție și alte soluții decât trimiterea în judecată. Este, de aceea, cu atât mai necesar ca rezolvarea cauzei să se facă după chemarea învinuitului și după înștiințarea sa despre punerea în mișcare a acțiunii penale, în prezența apărătorului său, care, alături de cel în cauză, poate determina sau influența pronunțarea altei soluții de natură să excludă trimiterea în instanță a dosarului (scoaterea de sub urmărire, încetarea urmăririi penale, clasarea etc.).

Față de cele arătate, Curtea Constituțională constată că dispoziția „... *dacă socotește necesar...*” din art. 257 al Codului de procedură penală, de natură să restrângă exercitarea dreptului la apărare, contravine prevederilor art. 24 din Constituție fiind deci neconstituțională. În consecință, procurorul, primind dosarul, înainte de a dispune trimiterea în judecată, are obligația, iar nu latitudinea, de a-l chema pe învinuit spre a-i prezenta materialul de urmărire penală, chiar dacă acesta a fost adus la cunoștință de către organul de cercetare penală, urmând a se aplica în mod corespunzător dispozițiile art. 250–254 din Codul de procedură

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Cloșcă Ilie în Dosarul nr. 5.656/1997 al Judecătorei Giurgiu și constată că dispoziția „... *dacă socotește necesar...*” din art. 257 al Codului de procedură penală este neconstituțională.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 23 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 25
din 23 februarie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Ion Bonini	— procuror
Paul Mihai Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, ridicată de Gulyas Iozsef și Gulyas Alexandru în Dosarul nr. 715/1998 al Curții de Apel Oradea — Secția penală.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 26 ianuarie 1999, în lipsa părților legal citate și în prezența reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 4 februarie 1999, apoi pentru 9 februarie 1999 și 23 februarie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Curtea de Apel Oradea — Secția penală, prin Încheierea din 2 iunie 1998, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, ridicată de Gulyas Iozsef și Gulyas Alexandru într-o cauză penală având ca obiect judecarea recursurilor declarate de autorii excepției și de ceilalți inculpați, trimiși în judecată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 208 și art. 209 lit. a) și i) din Codul penal.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile atacate contravin prevederilor art. 4 și 16 din Constituție. Art. 81 alin. 3 din Codul penal creează un regim discriminatoriu între cetățeni, întrucât unii infractori care săvârșesc infrac-

importante, pot beneficia de suspendarea executării pedepsei, iar alții, care au săvârșit infracțiuni de furt în formă calificată, chiar dacă pericolul social al faptei este redus, sunt excluși de la aplicarea dispozițiilor art. 81 din Codul penal, deși ar exista posibilități de îndreptare mai bune decât prin executarea pedepsei într-un penitenciar. O sancțiune penală trebuie să fie echitabilă, să existe un raport între fapta săvârșită și pedeapsa aplicată. Or, dispozițiile atacate îngădesc dreptul cetățeanului de a beneficia de suspendarea executării pedepsei, deși pericolul social al faptei este uneori extrem de redus.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece reglementările art. 81 alin. 3 din Codul penal nu contravin dispozițiilor art. 4 și 16 din Constituție, întrucât nu creează un regim discriminatoriu față de cetățenii care comit o infracțiune de furt simplu în dauna avutului privat sau alte fapte penale pentru care limita maximă a pedepsei este de până la 12 ani închisoare, aceasta fiind în conformitate cu politica penală a statului.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece art. 4 și 16 din Constituție, invocate de autorii excepției, nu au nici o legătură cu dispozițiile art. 81 alin. 3 din Codul penal. Art. 4 din Constituție reglementează o situație străină de instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, iar prevederile atacate nu contravin dispozițiilor art. 16 din Constituție. Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal este neîntemeiată și din considerentul că stabilirea regimului suspendării condiționate a executării pedepsei precum și mecanismul în care funcționează concret acest mijloc de individualizare legală sunt de resortul exclusiv al legii penale, deoarece la stabilirea acestora se ține seama atât

infracțiuni, cât și de obiectivele politicii penale dintr-o anumită perioadă.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Autorul excepției susține că au fost încălcate dispozițiile art. 4 și 16 din Constituție, deoarece prin aplicarea reglementărilor art. 81 alin. 3 din Codul penal se creează o stare de inegalitate între persoanele care săvârșesc infracțiunea de furt în formă simplă și alți infractori care comit infracțiuni de furt calificat.

Examinând susținerea, Curtea constată că problema care, în esență, constituie fondul cauzei este aceea de a se stabili dacă regula imperativă cuprinsă în conținutul art. 81 alin. 3 din Codul penal, cu privire la aplicarea măsurii de suspendare condiționată a executării pedepsei, este sau nu compatibilă cu dispozițiile art. 4 alin. (2) și ale art. 16 alin. (1) din Constituție.

Potrivit art. 4 alin. (2) din Constituție, *„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de opinie socială”*, iar art. 16 alin. (1) din Constituție prevede că *„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”*.

Din analiza celor două norme constituționale invocate rezultă că prevederile art. 4 alin. (2) se corelează prin conținutul lor cu dispozițiile art. 16, determinându-se criteriile egalității între cetățeni, și anume: rasa, naționalitatea, originea etnică, religia, opinia, apartenența politică și averea sau originea socială.

Soluția constituțională este în concordanță și cu reglementările internaționale. Astfel, prin art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale se stabilesc criteriile nediscriminatorii în exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute în respectiva convenție.

Potrivit art. 81 alin. 3 din Codul penal, *„Suspendarea condiționată a executării pedepsei nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, precum și în cazul infracțiunilor de vătămare corporală gravă, viol și tortură”*.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E :

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3 din Codul penal, ridicată de Gulyas Iozsef și Gulyas Alexandru în Dosarul nr. 715/1998 al Curții de Apel Oradea — Secția penală.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 23 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Prin acest text legiuitorul a restrâns aplicarea măsurii de individualizare a pedepsei, în sensul că nu poate fi dispusă în cazul persoanelor care au săvârșit cu intenție infracțiunile menționate. Aceasta însă nu contravine prevederilor constituționale invocate, deoarece limitarea legală a aplicării suspendării condiționate nu încalcă nici unul dintre criteriile egalității în drepturi.

Drepturile fundamentale reprezintă o constantă a personalității cetățeanului, o șansă egală acordată fiecărui individ și, din această cauză, principiul egalității cuprinde egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, iar nu egalitatea de tratament juridic aplicat unei categorii de cetățeni în comparație cu alți.

În această situație este evident că regimul pedepselor constituie o problemă de politică penală, pe care organul legislativ este singurul îndreptățit să o soluționeze în funcție de împrejurările existente la un moment dat în domeniul criminalității.

Prin măsura suspendării condiționate a executării pedepsei în condițiile art. 81 alin. 3 din Codul penal s-a urmărit în exclusivitate instituirea unui tratament penal mai sever pentru acele categorii de infracțiuni apreciate de legiuitor ca fapte cu un grad de pericol ridicat.

În asemenea condiții, încălcarea principiului egalității s-ar putea pune în discuție numai dacă instituirea unor astfel de măsuri ar crea discriminări între cetățeni, potrivit criteriilor stabilite de legiuitorul constituant.

Cu alte cuvinte, textele constituționale invocate vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui.

Din susținerea excepției rezultă că autorul acesteia, fără a invoca și alte texte constituționale, a mai argumentat că între fapta săvârșită și pedeapsa aplicată trebuie să existe un raport just.

Curtea nu reține nici această critică. Este incontestabil că verificarea proporționalității aparține competenței de control a Curții atâta timp cât restrângerea are ca obiect exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți cetățenești. În cazul excepției invocate însă restrângerea aplicării măsurii de suspendare condiționată a executării pedepsei este impusă, astfel cum s-a mai arătat, pentru realizarea unei politici represive mai ferme, fapt care excede însă sferei de reglementare a art. 49 din Constituție, referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

Magistrat-asistent,
Oradea

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 26

din 23 februarie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 239 alin. 1 din Codul penal

Lucian Mihai — președinte
 Ioan Muraru — judecător
 Costică Bulai — judecător
 Constantin Doldur — judecător
 Kozsokár Gábor — judecător
 Nicolae Popa — judecător
 Lucian Stângu — judecător
 Florin Bucur Vasilescu — judecător
 Romul Petru Vonica — judecător
 Ion Bonini — procuror
 Mihai Paul Cotta — magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 239 alin. 1 din Codul penal, ridicată de Bota Pompiliu în Dosarul nr. 538/1998 al Judecătorei Orăștie, județul Hunedoara.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 21 ianuarie 1999 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26 ianuarie 1999 și apoi pentru 4 februarie 1999, 9 februarie 1999 și 23 februarie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Orăștie, prin Încheierea din 1 octombrie 1998, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 239 alin. 1 din Codul penal, ridicată de Bota Pompiliu într-o cauză penală având ca obiect judecarea infracțiunii de ultraj, comisă de autorul excepției împotriva părții vătămate Olaru Liana.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile art. 239 alin. 1 din Codul penal contravin prevederilor art. 20 alin. (1) din Constituție, în sensul că încalcă actele internaționale la care România este parte, respectiv art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 10 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 19 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, texte referitoare la libertatea de exprimare. Autorul excepției mai susține că textul de lege contestat încalcă și dispozițiile art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât instituie discriminări între cetățeni și privilegii în favoarea funcționarilor publici.

Instanța de judecată apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este nefondată, deoarece „prevederile art. 239 alin. 1 din Codul penal ocrotesc relațiile sociale care se referă la asigurarea autorității funcției, precum și la prestigiul funcționarilor însărcinați cu îndeplinirea unor atribuții care implică exercitarea autorității de stat”.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Președintele Camerei Deputaților a comunicat punctul său de vedere în sensul că excepția invocată este neîntemeiată, deoarece săvârșirea unei infracțiuni nu poate constitui temei pentru invocarea limitării libertății de exprimare. Potrivit art. 30 alin. (6) din Constituție, „libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața parti-

Pe de altă parte, potrivit art. 1 din Codul penal, legea penală apără împotriva infracțiunilor, deopotrivă cu alte valori sociale, persoana, drepturile și libertățile acesteia. În legătură cu pretinsa încălcare a prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) din Constituție, se arată în același punct de vedere că, astfel cum a statuat și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 6 din 16 ianuarie 1997, principiul egalității în fața legii „presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite”. Tratamentul diferit instituit în funcție de calitatea persoanei insultate, calomniate ori amenințate nu încalcă acest principiu.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că prevederile art. 239 alin. 1 din Codul penal sunt constituționale. Dispozițiile criticate au drept scop apărarea funcției publice, care implică exercitarea autorității de stat, ceea ce presupune o ocrotire specială a anumitor persoane. Prin aceasta nu sunt încălcate principiul egalității cetățenilor în fața legii și nici reglementările internaționale invocate.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților și al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Conform art. 239 alin. 1 din Codul penal, „*insulta, calomnia ori amenințarea săvârșită nemijlocit sau prin mijloace de comunicare directă contra unui funcționar public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat, aflat în exercițiul funcțiunii ori pentru fapte îndeplinite în exercițiul funcțiunii, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 4 ani*”.

Autorul excepției susține că această incriminare contravine prevederilor și tratatelor internaționale la care România este parte, referitoare la libertatea de exprimare, precum și dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în drepturi a cetățenilor. Se apreciază totodată că prin dispozițiile atacate este exclusă posibilitatea aplicării art. 207 din Codul penal în cazul săvârșirii infracțiunii de ultraj.

1. În legătură cu primul aspect, s-a solicitat Curții Constituționale ca, în temeiul art. 20 din Constituție, să examineze constituționalitatea prevederilor art. 239 alin. 1 din Codul penal în raport cu textele incidente din actele internaționale referitoare la dreptul și libertatea de exprimare, la care România este parte.

Art. 10 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevede că „*Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și conceperea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere*”. Pct. 2 însă precizează că

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR
DIRECȚIA GENERALĂ A VĂMILOR

DECIZIE pentru aprobarea Normelor tehnice de lucru privind circulația sacilor și trimerilor poștale externe între birourile vamale

Directorul general al Direcției Generale a Vănilor, numit prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 43/1999,

având în vedere prevederile art. 60 din Legea nr. 141/1997 privind Codul vamal al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 180 din 1 august 1997,

având în vedere prevederile art. 19, 51 și ale art. 349 alin. (2) din Regulamentul de aplicare a Codului vamal al României, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 626/1997, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 271 și nr. 271 bis din 9 octombrie 1997,

în scopul fluidizării serviciului asigurat de Compania Națională „Poșta Română” — S.A. privind circulația sacilor și trimerilor poștale externe între birourile vamale,

emite următorul ordin:

Articol unic. — Se aprobă Normele tehnice de lucru privind circulația sacilor și trimerilor poștale externe între birourile vamale.

Directorul general al Direcției Generale a Vănilor,

Nini Săpunaru

București, 4 martie 1999.
Nr. 374.

NORME TEHNICE

de lucru privind circulația sacilor și trimerilor poștale externe între birourile vamale

1. Pentru expedițiile poștale internaționale se utilizează documentul „Borderou de predare — trafic poștal extern” (formular prezentat în anexa nr. 1 la prezentele norme tehnice), cu rol de declarație vamală de tranzit.

2. Documentul va fi completat în două exemplare, din care: copia rămâne la biroul vamal care a controlat expediția poștală, iar originalul va însoți expediția până la biroul vamal de destinație.

Pentru confirmarea tranzitului biroul vamal de destinație va folosi, prin decupare, ultima rubrică ce îi este destinată și o va transmite biroului vamal emitent. În plus, biroul vamal de destinație va certifica primirea documentului de tranzit prin ștampilarea documentului de predare a sacilor poștali sau a borderoului de magazie.

Confirmarea tranzitelor se va face, în termenul și în condițiile prevăzute de legislație, printr-o adresă scrisă, semnată de șeful biroului vamal de destinație sau de per-

3. Documentul se va utiliza, după caz, astfel:

a) fața formularului va fi utilizată pentru a se asigura circulația sacilor poștali externi, în tranzit, între birourile vamale de frontieră și punctele vamale din incintele birourilor de schimb poștal internațional din România;

b) versoul formularului va fi utilizat pentru a se asigura circulația trimerilor poștale externe, aflate în tranzit, între punctul vamal din incinta biroului de schimb poștal internațional și punctele vamale aflate în incinta oficiilor poștale.

4. Pentru expedierea trimerilor poștale între birourile vamale de interior în vederea detalierei informațiilor, documentul „Borderou de predare — trafic poștal extern” va fi însoțit de documentul „Borderou de magazie”, prezentat în anexa nr. 2 la prezentele norme tehnice, întocmit de către organele poștale.

Acesta se completează în doi exemplare și este supus controlului autorității vamale. Exemplarul nr. 1 este destinat oficiului poștal de distribuție, exemplarul nr. 2 este predat autorității vamale de la biroul vamal de destinație, iar exemplarul

